

Z perspektywy 5 lat działalności PORT PC

Rozwój rynku pomp ciepła mimo braku wsparcia

ROZMOWA Z PAWŁEM LACHMANEM

Gratulujemy pięknemu jubileuszowi 5-lecia funkcjonowania PORT-u PC na rynku. Jak wspomina Pan początki działalności i jak Wasza organizacja została przyjęta na rynku? Czy słyszał Pan wtedy głosy wątpliwości w zasadność takiej organizacji, tym bardziej, że funkcjonowało pokrewne stowarzyszenie kierowane przez prof. Brunona Grochała?

Grupa osób, inicjująca powstanie stowarzyszenia miała sporo czasu na poznanie się i wspólną pracę. Przez ponad 2 lata powstawały wytyczne w zakresie projektowania i wykonywania dolnych źródeł pomp ciepła i myślę, że wspólna praca była silnym i trwałym fundamentem przyszłych działań. Wcześniej przez ponad rok działaliśmy w ramach grupy roboczej Parku Naukowo-Technologicznego Euro-centum w Katowicach.

Z tego co pamiętam, nigdy też nie pojawiały się wątpliwości w sens powstania i działania stowarzyszenia. Tym bardziej, że głównym celem PORT PC było zwiększenie jakości wykonywanych instalacji z pompami ciepła, a wiązało się to z potrzebą silnej współpracy z producentami i dystrybutorami urządzeń. Początki powstania PORT PC wspominał też jako bardzo dobry okres z współpracy z prof. Brunonem Grochałem. Co jest ważne nie było w niej elementów rywalizacji, a zawsze obu-

stronna serdeczna współpraca i życzliwość. Warto przypomnieć fakt docenienia roli prof. Grochała w rozwoju pomp ciepła w Polsce, chodzi o przyznane wyróżnienie PORT PC na pierwszym Kongresie stowarzyszenia w 2012 roku, Wyróżnienie dotyczyło wkładu w rozwój pomp ciepła w Polsce. 6 lipca tego roku minęło 3 lata od śmierci Profesora. Myślę, że w branży OZE bardzo brakuje ludzi o takim życzliwym podejściu do działań innych osób i organizacji.

Nie byłoby PORT-u PC i nie działałby tak intensywnie gdyby nie Paweł Lachman...

Dziękuję Pani Redaktor za miłe słowa. Myślę, że to jest jednak pewne uproszczenie. Nie byłoby Organizacji bez silnego i życzliwego wsparcia wielu osób takich, jak: Marek Miara, Marian Rubik, Cezary Sawicki, Jarek Kotyza, Aldi Mirowski, Artek Karczmarczyk, Małgorzata Smuczyńska czy Thomas Nowak z EHPA. Warto o tym pamiętać i warto za to gorąco podziękować. Nie byłoby też PORT PC bez wzajemnego zaufania i wiary w możliwość skutecznej współpracy ponad ewentualnymi podziałami. Oczywiście ważna jest wiara w efekty i determinacja w działaniach. Jak powiedział kiedyś Henry Ford: „Jeśli twierdzisz, że dasz radę – masz rację. Jeśli twierdzisz, że nie dasz rady – również masz rację”. Po pięciu latach wspólnych działań okazało się, że mieliśmy rację.

Jakimi najważniejszymi sukcesami rynkowymi może się pochwalić PORT PC?

Bezpośrednim celem stowarzyszenia nie są sukcesy rynkowe pomp ciepła w Polsce. Wierzyliśmy i wierzymy w to, że przy działaniach zwiększających jakość wykonywanych instalacji z pompami ciepła rynek pomp ciepła będzie rósł w sposób organiczny. Myślę tu o wydaniu 7 części wytycznych PORT PC, szkoleniach europejskiego instalatora pomp ciepła EUCERT, czy wprowadzeniu znaku jakości EHPA Q w Polsce. Myślę, że działania prasowe PORT PC przyczyniły się do wzrostu zainteresowania pom-

pami ciepła wśród branżystów i pośrednio klientów. Patrząc na rynek pomp ciepła w Polsce, to wzrost on prawie 3-krotnie od 2010 do 2015 roku. Jest w tym jakaś zasługa działań PORT PC, ale myślę, że jest to też efekt zmian technologicznych oraz zaangażowania się czołowych producentów w rozwój rynku pomp ciepła. Jestem też w pełni przekonany, że nie ma trwałych wzrostów rynków pomp ciepła bez zadowolonych klientów, a zarazem dobrej jakości wykonywanych instalacji.

Jak ocenia Pan poziom wykonawstwa instalacji OZE w Polsce? Jak bardzo odbiega on od standardów np. rynku niemieckiego? Co w tym zakresie zrobił PORT PC?

Trudno mi to dokładnie ocenić. Myślę, że nastąpił duży postęp w ostatnich latach, przede wszystkim dzięki staraniom producentów i dystrybutorów. Jednak są dziedziny, w których jeszcze jest sporo do zrobienia np. wprowadzenie standardów wykonywania pionowych gruntowych wymienników ciepła. W Niemczech jest już kilkadziesiąt firm pracujących w standardzie DVGW.

Uważam, że sporo jest do zrobienia w zakresie współpracy z projektantami, a szczególnie w zakresie szkoleń. Tu widzę największy potencjał do pracy stowarzyszenia w najbliższych latach.

Czy sądzi Pan, że brak realnego/odczuwalnego wsparcia na instalacje z pompami ciepła jest przysłowiową „kłodą rzuconą pod nogi”?

Nie odbieram tego w ten sposób. Osobiście uważam, że dofinansowanie technologii powinno być stosunkowo krótkie (zaplanowane w określonym przedziale) i stopniowo malejące. Nie jestem w stanie zrozumieć idei dofinansowania np. kotłów elektrycznych w ramach programach dofinansowania Programu Ograniczenia Niskiej Emisji i braku dofinansowania pomp ciepła. Tak się stało kilka miesięcy temu w woj. małopolskim.

Na pewno istotną barierą jest nierówne i niesprawiedli-

3 lata temu „modnym” tematem była certyfikacja instalatorów OZE. Czy certyfikacja ta sprawdziła się w praktyce? Ile osób uzyskało certyfikaty?

To bardzo ciekawe zagadnienie... System certyfikacji instalatorów OZE w Polsce w obecnym kształcie to w mojej ocenie „sztuka dla sztuki”. Polski rząd wprowadził te wymogi trochę na zasadzie „bo Unia kazała” a potem o nich zapomniał.

W wielu krajach posiadanie autoryzacji instalatora OZE jest realnym warunkiem możliwości dofinansowania instalacji OZE.

Pomysł na certyfikację instalatorów OZE powstał jeszcze przed powstaniem Dyrektywy OZE (RES) z 2010 roku. Takim przykładem najlepszych wzorców był program szkoleń i certyfikacji instalato-

rów pomp ciepła EUCERT, który został ukończony w 2006 roku. Standard wsparła organizacja EHPA i dzięki temu wdrożono go w kilkunastu krajach Unii Europejskiej.

System ten wdrożyliśmy jako PORT PC przy współpracy z PNT Euro-centrum w Katowicach ponad 2 lata temu w Polsce. Całe szkolenie trwa 40 godzin (pięć dni) zakończone jest własnym egzaminem oraz daje możliwość zdawania państwowego egzaminu UDT. Na rynku dostępne są też inne szkolenia, które trwają 2-3 dni, z tą samą możliwością zdawania egzaminu UDT. System EUCERT wy-

różnia np. to, że wszyscy instalatorzy, którzy zdają egzamin wewnętrzny EUCERT, nie mają żadnych kłopotów ze zdaniem egzaminu UDT.

Instalatorzy w swoich ocenach po szkoleniu podkreślają kompleksowość szkolenia EUCERT, fachowość trenerów i widzą dużą przydatność w dalszej pracy instalatora. Co ciekawe kurs EUCERT kończy też bardzo wielu pracowników producentów i dystrybutorów pomp ciepła. Jest on przydatny w pracy serwisu firmowego, jak i doradców technicznych. Do tej pory w ramach EUCERT przeszkoliliśmy ponad 120 osób.

we traktowanie technologii grzewczych. Pompy ciepła będąc najbardziej efektywnymi technologiami grzewczymi, są często wykluczane z programów wsparcia. Uważam, że główną barierą jest brak wiedzy na temat pomp ciepła. Kampania informacyjna na temat pomp ciepła byłaby najsilniejszym wsparciem rynku. Jestem też przekonany, że w ciągu kilku lat pompy ciepła będą realną alternatywą dla kotłów węglowych w Polsce.

Proszę o nakreślenie dosłownie w kilku zdaniach, w jakim kierunku rozwijać się będzie technologia pomp ciepła.

W absolutnej większości krajów świata pompy ciepła doskonale wpisują się w realizację planu porozumień Szczytu klimatycznego z Paryża z 2015 roku. Jestem pewien, że redukcja emisji dwutlenku węgla o ponad 80% do 2050 r. nie jest możliwa bez zmian systemów ogrzewania w kierunku technologii pomp ciepła. Myślę, że rozwijać się będą wszystkie segmenty rynku. Szczególnie widać to w rozwoju rynku pomp powietrznych. Największe europejskie

projekty rozwojowe „GreenHP” i „NxtHPG” dotyczą urządzeń typu powietrze/woda w zakresie zastosowania do budynków termomodernizowanych z istniejącą instalacją grzejnikową. Myślę, że osiągnięcie współczynnika SPF > 3,5 dla klimatu umiarkowanego i dla klimatu chłodnego w modernizowanych instalacjach grzewczych jest jak najbardziej realne i to w najbliższych latach. Silny impuls rozwoju pomp ciepła hybrydowych (z kotłem gazowym) może przyjść z Francji, gdzie przygotowywane są kompleksowe analizy rozwoju rynku tych urządzeń. Program ma wsparcie francuskiego rządu.

Oczywiście wyzwaniem jest cena i skala produkcji urządzeń. Obecnie produkuje się w Europie 8 mln kotłów gazowych i mniej niż milion pomp ciepła. Przy zwiększeniu skali produkcji pomp ciepła cena pójdzie mocno w dół i pociągnie dalsze zwiększenie liczby produkowanych urządzeń. Myślę, że możemy się spodziewać w najbliższych 3-5 latach spadku cen w segmencie pomp ciepła ok. 7-10% rocznie. Zależy to oczywiście od wsparcia polityki klimatyczno-energetycznej przez Unię Europejską, w co nie wątpię.

Plany PORT-u PC na najbliższą przyszłość, to...

Najważniejszym wydarzeniem tego roku dla PORT PC i myślę całej branży OZE jest jubileuszowy V Kongres. Odbędzie się on 20 października 2016 roku w Warszawie. W czasie Kongresu przedstawione zostaną założenia przygotowywanych najważniejszych wytycznych PORT PC obejmujących kompleksowe projektowanie pomp ciepła i instalacji z pompami ciepła. Będzie też wydany nowy poradnik schematów hydraulicznych.

Unikalnym będzie zestaw dwudziestu narzędzi – arkuszy kalkulacyjnych jako uzupełnienie nowych wytycznych. Obejmą one prawie wszystkie najistotniejsze zagadnienia doboru pomp ciepła.

Prace nad nowymi wytycznymi PORT PC są już mocno zaawansowane, musimy jednak poczekać na premierę wytycznych VDI w Niemczech. Mam nadzieję, że będzie to w pierwszych miesiącach przyszłego roku. W trakcie Kongresu przewidujemy też ciekawą sesję dla architektów i samorządowców. Chcemy m.in. pokazać najlepsze praktyki we wspieraniu pomp ciepła w programach samorządowych. ■

Paroc – poradnik projektanta

Systemy grzewcze, wentylacyjne i klimatyzacyjne pełnią ważną rolę w kontekście efektywności budynków. Aby swoje zadania spełniać optymalnie, przewody, kanały i urządzenia wymagają odpowiedniej izolacji. W prawidłowym projektowaniu i doborze rozwiązań pomagają Paroc. Producent izolacji technicznych dla systemów HVAC i instalacji przemysłowych rusza z nowym, 5-częściowym poradnikiem technicznym dla projektantów i inżynierów instalacji.

Nowy poradnik Paroc powstał z myślą o profesjonalistach, którzy poszukują praktycznych informacji i fachowych porad w kwestii odpowiedniej izolacji systemów instalacyjnych..

W skład cyklu wejdzie pięć rozdziałów poświęconych odrębnym zagadnieniom związanym z pracą instalacji. Rozdział pierwszy wprowadza czytelników w teorię izolacji technicznych, omawiając najważniejsze pojęcia i parametry. Eksperti techniczni Paroc wyjaśniają m.in. rolę instalacji i wskaźnika energii końcowej w ocenie jakości energetycznej budynku, a także podpowiadają jak dobrać izolację do konkretnego rodzaju i temperatury powierzchni.

Pierwszy rozdział Poradnika do pobrania na stronie Paroc Polska.

